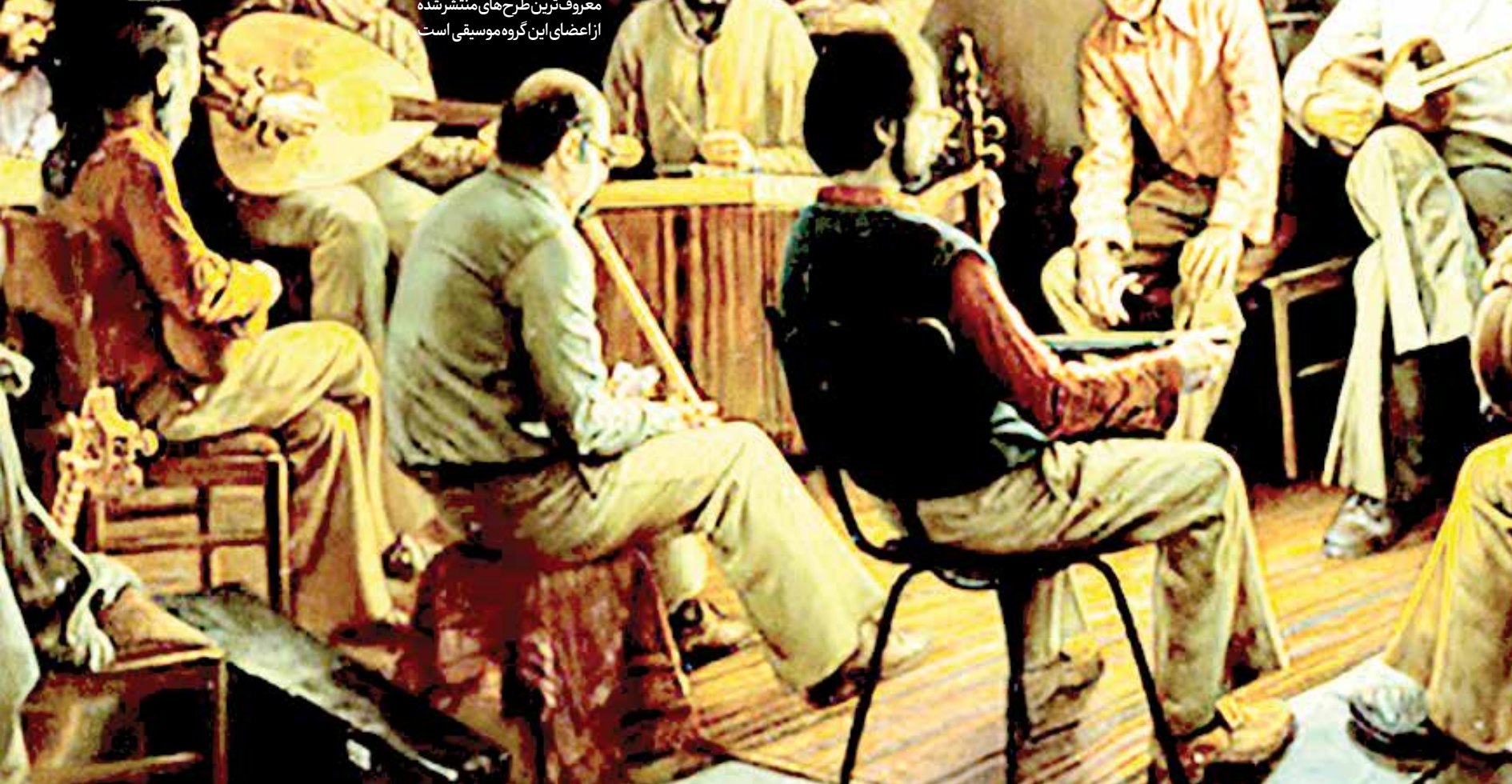

۳. پیش درآمدی بر گفت و گو با خالق «بزم رزم»

در مستند سینمایی
«بزم رزم» که زمستان ۱۳۹۸
منتشر و وارد بازار شد،
بدل شدن موسیقی ایرانی از رزمی
به رزمی در سال های پس از انقلاب
و آغاز جنگ به گروه چاووش
نسبت داده می شود؛ این یکی از
معروف ترین طرح های منتشر شده
از اعضای این گروه موسیقی است

شده «بزم رزم» را به اثری قابل توجه در روایت تاریخ موسیقی ایران تبدیل کرده است. ناگفته های دوران انقلاب که درباره آن کمتر یا شاید هرگز صحبت نشده بخش مهمی از این مستند است. حضور حسین علیزاده، بیژن کامکار، کامبیز روشن روان، همایون رحیمیان و... و مدیران و تاریخ نگارانی چون میرعلی نقی و... این فیلم را به پژوهشی مانا در تاریخ معاصر بدل کرده است. طی دو سال اخیر علاوه بر نمایش و فروش اینترنتی، این مستند در شهرهای مختلفی هم اکران شد و سرانجام بعد از سه سال، ماه گذشته، نسخه دی وی دی آن به همراه کتابچه ای از متن ها و اشعار و سروده ها و تصنیف های آن دهه منتشر شد. سید وحید حسینی متولد ۱۳۶۳ در همدان، کارگردان مستند «بزم رزم» پس از ساخت مستندهایی چون «من اکبر اعتماد اتم می شکنم»، «من او»، «صوفی»، «دست به مهره»، «رژیماتور عقب مخاطب می گردد»، «شیخ حسن»، «راز تشنگی» و... سال ۱۳۹۵ با ساخت مستند «بزم رزم» موفق به دریافت سیمرغ بلورین شد. این فیلم که روایت موسیقی ایران در دوران جنگ یعنی در فاصله سال های ۱۳۵۷ تا ۱۳۶۷ است که تا پیش از این کمتر مورد توجه مستندسازان ایرانی قرار گرفته بود. بتازگی این اثر به صورت دی وی دی با کتابچه ای از تمام ترانه ها، سرودها و تصنیف های موجود در فیلم، منتشر شده که همین موضوع بهانه ای شد تا با حسینی در این شماره «ایران جمعه» درباره این مستند و هر آنچه او را به ساخت این مستند ترغیب کرد به گفت و گو بنشینیم. ■

اما «بزم رزم» توانست در زمان اکرانش مخاطبین مختلفی را با سلیقه های متعدد به سینما بکشاند و بی آنکه امکان تبلیغ آنچنانی از طرف سینما داشته باشد موفق شد بیش از دو ساعت مخاطب را با خود همراه کند. این مستند بلند، داده های بسیاری درباره وضعیت موسیقی ایران در دوران انقلاب و جنگ در اختیار مخاطب می گذارد و دیدن چندیاره آن باعث می شود که به نکات درخشانی در مورد موسیقی دهه اول انقلاب برسیم. شنیدن محدودیت هایی که پیش پای هنرمندان موسیقی در آن برهه وجود داشت، گاهی نفس را در سینه حبس می کند و باعث می شود تماشاچی بتواند با مقایسه سختی های زمانه امروز با آن دوران نیز همذات پنداری کند و چه بسا بر کاهلی و سستی امروز پیروز شود و زنگ پیشرفت به سمت آینده را به صدا در بیاورد. به قول مولانا که می گوید: «تو بمال گوش بریط، که عظیم کاهل است او / بشکن خمار را سر، که سر همه شکست او» در واقع بازخوانی اتفاقاتی که برای موسیقی آن دوران افتاده بازتابی در آیین جامعه است؛ جامعه ای تازه برون آمده از یک انقلاب و جنگ با دشمن خارجی. این فیلم، در اولین اکرانش، سال ۱۳۹۵ با استقبال داوران و مخاطبین مواجه شد و جایزه سیمرغ بلورین بهترین فیلم جشنواره فجر را برای حسینی به ارمغان آورد. خاطره بازی با ترانه، موسیقی و سرودهایی که در طول فیلم به آن اشاره می شود بخشی از خاطرات جمعی مردم ایران است که به بخشی از حافظه جمعی مردم ایران تبدیل شده است و این مسیر با آرشو ارزشمندی که به نمایش گذاشته

مستند سینمایی «بزم رزم» ساخته سیدوحید حسینی، سرگذشت موسیقی در دهه اول انقلاب است که بخوبی سیر تحول موسیقی ایرانی را در این دهه نشان می دهد و تأثیر هنر موسیقی در یکدل کردن و کنار هم ایستادن در شرایط سخت بخصوص در دوران جنگ را به زبانی ساده به تصویر می کشد. این فیلم اگرچه ساده و صمیمی و از زاویه یک شاهد، به روایت بخش مهمی از تاریخ معاصر می پردازد اما مخاطب را هم درگیر امر قضاوت می کند. قضاوت در متن و زمانی که هنر والای ایرانی در کشمکش جنگ و دوران بعد از انقلاب در وضعیت سختی نفس می کشد و تلاش می کرد زنده بماند و همان زمان است که به قول توران میرهادی: «غم بزرگ را به کار بزرگ و ماندگار تبدیل می کند.» فیلمساز با نگاه تاریخ نگارانه تلاش گروهی از اهالی موسیقی را به تصویر می کشد که برای نگه داشتن شعله کم سو شده شمع ساز و موسیقی در برابر گروهی دیگر که با عناد و تخریب، سعی در خاموش کردن آن دارند ایستادگی می کنند و در نهایت، نقطه اوج، جمع اعداد است که در کنار هم همچون اصطلاح چپ کوک و راست کوک در ادبیات موسیقی معاصر، آوازی بلند و هماهنگ برمی خیزد و نغمه ای به یاد یاران بر صفحه روزگار باقی می ماند. کارگردان مستند «بزم رزم» توانسته روایت جزئی نگارانه ای از سرنوشت موسیقی ایران از قبل انقلاب تا ۱۰ سال بعد از آن را در پرونده ای پرکشش و جذاب به تصویر بکشد. اگرچه سینمای مستند همیشه زیر سایه و در تسخیر سینمای داستانی و حضور چهره ها و بازیگران و در نهایت قصه و روایت بوده و کمتر دیده شده که یک مستند چنین بیننده پرشماری داشته باشد